7/3417 -3-

SÜRELİDİR

303

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.003/2.00 – 3492
KONU :

ANKARA
16./02/2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 8.02.2001 tarih ve AN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3417-8692/21095 sayılı yazınız.

Rize Milletvekili Sayın Prof. Dr. Mehmet BEKAROĞLU tarafından TBMM Başkanlığı'na verilen ülkemize kaçak çay girişlerinin önlenmesine dair yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Sözkonusu önergede yer alan sorular ile bu sorulara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Gereği için bilgilerinize arz ederim.

Mehmet KEÇECİLER
Devlet Bakanı

Ek:Cevap metni
(2 sahife)

DAĞITIM :
Gereği
TBMM Başkanlığına

Bilgi
Başbakanlığa

7/3417 -4-

304

SORULAR

1- Ülkemize kaçak çay girişinin arttığı çeşitli basın yayın organlarında yer almaktadır. Bunun nedenleri nedir? Çay kaçakçılığını önlemek ve bu işi yapanları ortaya çıkarmak için "bufalo operasyonu" türü bir operasyon bu güne kadar niçin yapılmamıştır ? Böyle bir operasyon düşünülmekte midir?

2- 2000 yılı içerisinde ülkemize giren işlenmiş veya işlenmemiş ithal çay miktarı ne kadardır?

3- Ülkemizde bazı ithal ürünleri, özel izne ve özel uygulamalara tabidir. Örneğin ithal otomobillere özel vergiler konarak yerli otomobiller cazip hale getirilmiştir. Aynı şekilde yerli çayın korunması amacıyla, ithal çay için de benzer düzenlemelerin yapılması mümkün değil midir?

4- Bakanlığınız kaçak çay girişini önlemek için hangi çalışmaları yapmıştır? 2000 yılı içerisinde gümrüklerde kaç kilo kaçak çay yakalanmış, yakalanan bu çayların akıbeti ne olmuştur?

CEVAPLAR

1- Zaman zaman kaçak yollardan yurdumuza giren kaçak çaylar hakkında muhtelif yerlerden intikal eden ihbarlar üzerine gümrük idarelerimiz yazı ile uyarılmaktadır.

Ayrıca kaçak çayların soruşturmaya konu olması halinde, denetim elemanları tarafından tetkik ve tahkik edilerek düzenlenen raporlar Cumhuriyet Başsavcılığı'na intikal ettirilmektedir.

Tespit edilen bu raporlardan Doğal Gıda San.A.Ş.'nin Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında Karkamış Gümrük Müdürlüğünden ithal edilen çay karşılığında adı geçen Gümrük Müdürlüğünden ve Öncüpınar Gümrük Müdürlüğünden yapılan ihracatın araştırılması sonucu Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü Gümrük Kontrolörü Şükrü Yancıoğlu tarafından 06.12.2000 ve 05.12.2000 tarihli 58/2 ve 57/1 sayılı soruşturma raporları düzenlenmiş, söz konusu raporlar gerekli takibatta bulunulmasını teminen Nizip Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirilmiştir.

Diğer taraftan çay ve muz gibi bazı tarım ürünlerinin transitinde yaşanılan olumsuzluklar nedeniyle 24.07.2000 tarihinden itibaren ülkemiz üzerinden transit taşıması durdurulmuştur.

Ancak Serbest Bölgelerde transiti bekleyen ve alıcılarına taahhüt edilen ve beklemesi halinde ticari kayıplara sebep olacak çay ve muz cinsi eşyanın transiti, ilgili Gümrük Başmüdürünün bilgi ve koordinasyonunda alıcılara taahhüt edilen miktarda ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünün izinlerde belirtilen miktarda olmak üzere transit yapılmasına izin verilmiştir.

Söz konusu eşyanın transiti, vergileri en üst düzeyde teminata bağlanarak, kolcu refakatinde ve araç ile ilgili tüm boşaltma yerlerinin mühürlenmesi suretiyle yapılması tüm Gümrük Başmüdürlüklerine 03.08.2000 tarihinde bildirilmiştir.

2000 yılında 26 olayda toplam 162 ton, 2001 yılında 7 olayda toplam 221 ton çay kaçakçılığına müdahale edilmiştir. İdarelerimizce müdahil olunan kaçakçılık olaylarının ve elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi neticesi, çay yerine genel olarak bakır, pamuk vs. gibi düşük vergili mal beyanında bulunulması suretiyle sahte belge ve kaşeler kullanılarak çay kaçakçılığının yapıldığı tespit edilmiştir.

Öte yandan; son dönemde Mersin Serbest Bölgesinden özellikle Rusya, İran, Irak ve Türk Cumhuriyetlerine başta Gürbulak sınır kapısından çıkış yapmak üzere çay sevkiyatı yapıldığı bilgilerinin alınması üzerine Mersin Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü nezdinde yapılan araştırmada son iki ayda 838 ton çayın transit olarak çıkış yapmak üzere diğer gümrük idarelerine sevk edildiği, yine aynı dönemde çoğu Azerbaycan'dan olmak üzere Gürbulak'tan yurda sokulan 441 ton çayın Mersin Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğüne transit olarak sevk Azerbaycan'dan olmak üzere Gürbulak'tan yurda sokulan 441 ton çayın Mersin Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğüne transit olarak sevk edildiği anlaşılmıştır.

Srilanka, Hindistan ve İran'dan gelen çayların Mersin Serbest Bölgeden başta Gürbulak olmak üzere diğer kapılara, yine aynı dönemde Gürbulak'tan yurda giriş yapan çayın Mersin Serbest Bölgesine transit sevkiyatları, yüksek gümrük vergisi nedeniyle yurt içine boşaltma yoluyla kaçağa kayma durumu söz konusu olabileceğinden, karşılıklı çay hareketinin araştırılması için 05.02.2001 tarih ve 1242 sayılı Onayla birer Gümrük ve Gümrük Muhafaza Kontrolörü görevlendirilmiştir.

2- 01.01.2000-31.12.2000 tarihleri arasında 2000 yılı Çay ithalatına ilişkin bilgiler aşağıdadır.

G.T.İ.P :	ÜRÜN :	MİKTARI :	
090210000000	Yeşil Çay(Fermente Edilmiş)	**12.149**	**kg.**
090220000000	Diğ. Yeşil Çay(Fermente Edilmemiş)	**20.616**	**kg.**
090230000000	Siyah Çay (Fermente Edilmiş	**1.384**	**adet**
		2.417.432	**kg.**
090240000000	Diğ.Siyah Çay(Fermente Edilmiş)	**480**	**adet**
		2.233.853	**kg.**

3- Soru önergesinin 3. maddesinde belirtilen düzenlemeyi yapma yetkisi Dış Ticaret Müsteşarlığının görev alanına girmektedir.

4- Türkiye genelinde ve bölgesel olarak çay da dahil olmak üzere tüm riskli mal, firma ve şahısların belirlenerek kaçakçılık haritasının çıkarılması amacıyla Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tüm idarelerimizin bölgelerinin kaçakçılık durum, dış ticaret işlemleri ve alınması gerekli önlemleri içeren raporlarını aylık olarak Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne göndermeleri istenmiştir.

Söz konusu faaliyet raporları 2000 yılı Aralık ayı itibariyle değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

2000 yılında el konulan kaçak çay miktarı 162 tondur. Kaçak zannıyla el konulan çaylar en yakın gümrük veya Maliye Bakanlığı Tasfiye İşletmeleri depolarına konulmaktadır. Konu hakkında ilgili adli mercilere verilecek karar doğrultusunda mallar sahibine iade veya 2000/1724 sayılı Tasfiye Tüzüğü çerçevesinde tasfiyeye tabi tutulmaktadır.